

Informácia k poskytovaniu dotácií na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa od 01.05.2023

Dňa 28.02.2023 bol v zbierke zákonov SR zverejnený zákon č. 65/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela zákona o pomoci v hmotnej núdzi“). Predmetná novela zákona o pomoci v hmotnej núdzi s účinnosťou od 01.05.2023 mení a dopĺňa zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dotáciách“), čím **dochádza k zmenám v poskytovaní dotácií na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa** (ďalej len „dotácia na stravu“). Konsolidované znenie zákona o dotáciách je zverejnené tu: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/544/20230501.html>

Zmeny v poskytovaní dotácií na stravu reagujú na neustále sa zvyšujúce životné náklady domácností s deťmi ako sú energie, potraviny, zvýšenie cien stravovania detí v školách z dôvodu úpravy finančných pásiem na nákup potravín na jedlo v zariadeniach školského stravovania, ako aj z dôvodu zvyšovania režijných nákladov v týchto zariadeniach. V nadväznosti na novú právnu úpravu zákona o dotáciách **od 01.05.2023 pri poskytovaní dotácií na stravu dochádza k nasledovným zmenám:**

A) Výška dotácie na stravu

Dotácia na stravu sa bude v zmysle § 4 ods. 6 zákona o dotáciách poskytovať v sume:

- a) **1,40 eur** za každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo výchovno-vzdelávacej činnosti v **materskej škole** (ďalej len „MŠ“) a odobralo stravu,
- b) **2,10 eur** za každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vyučovania v **základnej škole** (ďalej len „ZŠ“) **na prvom stupni** a odobralo stravu,
- c) **2,30 eur** za každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo vyučovania v **ZŠ na druhom stupni** a odobralo stravu.

Sumy poskytovanej dotácie na stravu boli stanové tak, aby pokryli náklady na nákup potravín na obed v 5. (najvyššom) finančnom pásme v zariadeniach školského stravovania, platné od 01.01.2023.

B) Oprávnené deti na poskytnutie dotácie na stravu

V zmysle § 4 ods. 3 zákona o dotáciách, dotáciu na stravu možno poskytnúť na zabezpečenie obeda a iného jedla v MŠ a v ZŠ na dieťa, ktoré navštevuje:

- a) posledný ročník MŠ alebo ZŠ, ak rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti rozhodnutím súdu, písomne požiada žiadateľa o dotáciu (ďalej len „zriaďovateľ školy“) prostredníctvom zariadenia školského stravovania, aby podal žiadosť o poskytnutie dotácie na stravu na toto dieťa,
- b) MŠ, okrem dieťaťa navštevujúceho posledný ročník MŠ, a žije v domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo ktorej príjem je najviac vo výške životného minima (ďalej len „deti v HN/ŽM“),
- c) MŠ, ak v MŠ, okrem dieťaťa navštevujúceho posledný ročník MŠ, je najmenej 50 % detí z domácností, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi.

V nadväznosti na uvedené **dotáciu na stravu v MŠ, okrem dieťaťa navštevujúceho posledný ročník MŠ**, t.j. deťom vo veku od 2. do 5. rokov (ďalej len „mladšie deti v MŠ“), bude možné poskytnúť:

- **na dieťa v HN alebo ŽM** a v tomto prípade, rovnako, ako v zmysle zákona o dotáciách účinného do 30.04.2023, **bude musieť mať zriaďovateľ MŠ preukázané, že ide o dieťa v HN alebo ŽM¹**,
- **na každé dieťa v MŠ** (okrem posledného ročníka MŠ), **ak je v MŠ** (okrem posledného ročníka MŠ) **najmenej 50% detí v HN**. V tomto prípade bude musieť mať zriaďovateľ MŠ preukázané, že aspoň 50% detí (okrem posledného ročníka MŠ) spĺňa podmienku dieťaťa v HN.

V zmysle § 4 ods. 9 zákona o dotáciách, je možné deťom v HN/ŽM poskytovať dotáciu na stravu počas celého školského polroka, a to aj vtedy ak sa zmenia príjmové pomery domácnosti. **Zriaďovateľ nemusí opätovne overovať, či mladšie deti v MŠ, na ktoré bol poskytnutý preddavok dotácie na stravu od 01.01.2023 z titulu dieťaťa v HN/ŽM, spĺňajú túto podmienku oprávnenosti na poskytnutie dotácie aj od 01.05.2023.** V nadväznosti na zmeny kategórií oprávnených detí od 01.05.2023 je však potrebné tieto deti uviesť na nových zoznamoch oprávnených detí (vid'. nižšie).

Vzhľadom na skutočnosť, že z titulu dieťaťa v ŽM už nebudú oprávnené na poskytnutie dotácie na stravu deti v ZŠ alebo v poslednom ročníku MŠ, bolo upravené aj poučenie v rámci *Formulára na posúdenie príjmu domácnosti pri poskytnutí dotácie na stravu a školské potreby pre deti s osobitnou ochranou alebo deti, ktorých zákonný zástupca je osoba s osobitnou ochranou* (v prílohe). Tento formulár je určený na posúdenie príjmu domácností mladších detí z Ukrajiny v MŠ, na ktoré nebol od 01.01.2023 poskytnutý preddavok dotácie na stravu a dieťa sa bude v školskej jedálni stravovať od 01.05.2023.

V prípade **detí navštevujúcich posledný ročník MŠ alebo ZŠ**, bude možné dotáciu na stravu od 01.05.2023 poskytnúť len za podmienky, **ak rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti** rozhodnutím súdu (ďalej spolu len „rodič“) **písomne požiada²** zriaďovateľa školy prostredníctvom zariadenia školského stravovania, aby podal žiadosť **o poskytnutie dotácie na stravu na toto dieťa**. O podanie žiadosti o poskytnutie dotácie na stravu **môže písomne požiadať aj zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, v ktorom je dieťaťu poskytovaná starostlivosť pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti (ďalej len „zariadenie SPOD a SK“)³. Dotáciu na stravu je možné na deti zo zariadenia SPOD a SK poskytnúť **len v prípade, ak odoberajú obed v škole v rámci vyučovania alebo výchovno-vzdelávacieho procesu**.

K poskytnutiu dotácie na stravu pre túto kategóriu detí, ústredie pripravilo ako pomôcku odporúčaný vzor **návratky** pre rodičov detí/zariadenia SPOD a SK, v ktorej sa písomne vyjadria, či žiadajú alebo nežiadajú o poskytnutie dotácie na stravu (v prílohe). V prípade, ak rodič dieťaťa/zariadenie SPOD a SK **nedoručí túto návratku zariadeniu školského stravovania v stanovenom termíne, na dieťa nebude možné poskytovať dotáciu na stravu**,

¹ Potvrdenie, že ide o dieťa v HN, pričom splnenie tejto podmienky je možné overiť prostredníctvom Over Si alebo potvrdenie, že ide o dieťa v ŽM vydané úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) v nadväznosti na predloženie Formulára na posúdenie príjmu zákonným zástupcom dieťaťa na úrad.

² Pod písomnou žiadosťou je možné chápať požiadanie v listinnej aj v elektronickej forme. Vzhľadom na novú právnu úpravu, odporúčame pri príprave zoznamov oprávnených detí od 01.05.2023 použiť vzor návratky, ktorá bola pripravená ako pomôcka pre zriaďovateľov, nakoľko k žiadosti o dotáciu musia mať jednoznačne preukázané splnenie podmienky podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách (v prípade použitia elektronickej spôsobu zistenia údajov o vyslovení súhlasu, resp. nesúhlasu rodiča prostredníctvom Edupage, je nevyhnutné zabezpečiť, aby tieto údaje (vyjadrenie rodiča) zostali uschované pre účely následného overenia oprávnenosti detí na poskytnutie dotácie na stravu).

³ Ak je starostlivosť o deti vykonávaná v domácom prostredí profesionálnej rodiny, nakoľko táto je organizačnou súčasťou zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, písomnú žiadosť podáva toto zariadenie, nie profesionálny rodič.

až kým rodič/zariadenie SPOD a SK v priebehu školského polroka o dotáciu na stravu nepožiadá. Na uvedenú skutočnosť sú rodičia detí/zariadenia SPOD a SK upozornení v predmetnej návratke.

Rodič dieťaťa/zariadenie SPOD a SK má možnosť žiadať o poskytnutie dotácie na stravu odvolať a v takomto prípade zriaďovateľ školy úradu oznámi „úbytok“ dieťaťa na príslušnom zozname oprávnených detí.

C) Predkladanie podkladov k poskytnutiu dotácie od 01.05.2023 a poskytnutie doplatku dotácie na stravu na obdobie od 01.05.2023 do 31.08.2023

Vzhľadom na novú právnu úpravu zákona o dotáciách účinného od 01.05.2023, je dotáciu na stravu možné zriaďovateľovi poskytnúť len na vyššie uvedené kategórie oprávnených detí a v tejto súvislosti je nevyhnutné predložiť na úrady **podklady k poskytnutiu dotácie na stravu** (nové zoznamy oprávnených detí alebo žiadosť o poskytnutie dotácie v prípade nových žiadateľov), **to najneskôr do 10.05.2023**, ak má byť dotácia na stravu alebo doplatok dotácie na stravu poskytnutý do 25.05.2023.

V tejto súvislosti si dovoľujeme informovať **nových žiadateľov**, ktorí v tomto rozpočtovom roku nepožiadali o dotáciu na stravu a budú mať v škole oprávnené deti na poskytnutie dotácie, že bola upravená **žiadosť o poskytnutie dotácie**, a to prostredníctvom novelizácie vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 22/2011 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o dotáciách. Predmetná vyhláška je v súčasnosti legislatívnom procese a po jej vyhlásení v zbierke zákonov SR, bude táto zverejnená na webovom sídle ústredia, kde sú zverejnené aj ďalšie informácie k podávaniu žiadostí o dotácie. V tejto súvislosti uvádzame, že povinnou prílohou žiadosti o poskytnutie dotácie na stravu sú v zmysle § 10 ods. 4 písm. b) zákona o dotáciách aj nižšie uvedené zoznamy oprávnených detí.

Zriaďovateľ, ktorému v tomto rozpočtovom roku bol poskytnutý preddavok dotácie na stravu, vzhľadom na zmeny kategórií oprávnených detí je **povinný v zmysle novej právnej úpravy, oznámiť úradu nové skutočnosti od 01.05.2023 rozhodujúce na výpočet sumy dotácie na stravu**. Nakoľko v zmysle § 4 ods. 8 zákona o dotáciách, sa dotácia na stravu poskytuje len na dieťa uvedené v zoznamoch oprávnených detí, k poskytnutiu dotácie od 01.05.2023 je **nevyhnutné zo strany zriaďovateľa predložiť úradu nové zoznamy oprávnených detí** (v prílohe).

Do zoznamu oprávnených detí na poskytnutie dotácie podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách, zriaďovateľ uvedie dieťa len v prípade, ak rodič dieťaťa/štatutárny zástupca zariadenia SPOD a SK požiadala o poskytnutie dotácie na stravu (návratka). Do zoznamov mladších detí v MŠ, zriaďovateľ uvedie deti v HN/ŽM v MŠ (okrem posledného ročníka MŠ), ktorým bola poskytovaná dotácia na stravu z tohto titulu do 30.04.2023 a zároveň do zoznamov uvedie prípadný prírastok dieťaťa v HN/ŽM. Z dôvodu posúdenia poskytnutia dotácie na každé mladšie dieťa v MŠ, zriaďovateľ do počtu detí v MŠ nezapočítava deti z posledného ročníka MŠ. Vzhľadom na nevyhnutnosť viesť samostatnú evidenciu poskytovania dotácie na stravu deťom z Ukrajiny, tieto deti zriaďovateľ uvádza na samostatných zoznamoch.

Za správnosť údajov uvedených v zoznamoch detí, zodpovedá zriaďovateľ a v tejto súvislosti uchováva podklady súvisiace s jej poskytnutím (potvrdenia o deťoch v HN/ŽM, **návratka** od rodiča/zariadenia SPOD a SK). Tieto podklady potvrdzujúce oprávnenosť detí na poskytnutie dotácie na stravu **nie je potrebné úradu k zoznamom detí predkladať**.

Doplatok dotácie na stravu na obdobie od 01.05.2023 do 31.08.2023

V zmysle prechodného ustanovenia § 16 g zákona o dotáciách **má zriaďovateľ nárok na poskytnutie doplatku dotácie na stravu na obdobie od 01.05.2023 do 31.08.2023**, vo výške rozdielu medzi dotáciou na stravu podľa zákona o dotáciách účinného od 01.05.2023 a poskytnutou dotáciou na stravu podľa zákona o dotáciách účinného do 30.04.2023.

Upozorňujeme zriaďovateľov, že v zmysle vyššie citovaného prechodného ustanovenia **je doplatok dotácie na stravu na obdobie od 01.05.2023 do 31.08.2023 možné poskytnúť len v prípade, ak zriaďovateľ doručí úradu skutočnosti rozhodujúce pre výpočet sumy doplatku dotácie na stravu (zoznamy oprávnených detí) najneskôr do 10.05.2023**. Za splnenia tejto podmienky bude zriaďovateľovi doplatok dotácie na stravu poskytnutý do **25.05.2023**.

V tejto súvislosti **zároveň upozorňujeme**, že:

- ak zriaďovateľ zmeny rozhodujúce pre výpočet sumy dotácie od 01.05.2023 oznámi úradu v zmysle § 4 ods. 10 písm. a) zákona o dotáciách do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom zmena nastala, t.j. **do 31.05.2023**, na deti uvedené v nových zoznamoch oprávnených detí, bude možné poskytnúť dotáciu na stravu od 01.05.2023 a zriaďovateľ ich bude môcť zahrnúť do zúčtovania dotácie na stravu za rozpočtový rok 2023 (ak zriaďovateľ nepredloží nové zoznamy oprávnených detí v mesiaci máj 2023, ale predloží ich napr. do 31.06.2023, na deti bude možné poskytnúť dotáciu až od 01.06.2023). **Zriaďovateľ** však bude musieť, deti uvedené na zoznamoch oprávnených detí, doručených na úrad po 10.05.2023, **stravovať z vlastných zdrojov a doplatok dotácie na stravu mu bude poskytnutý až pri koncoročnom zúčtovaní dotácie na stravu**, t.j. do 31.03.2024.
- **ak zriaďovateľ vôbec nepredloží nové zoznamy oprávnených detí** na poskytnutie dotácie na stravu, **nebude môcť použiť poskytnutý preddavok dotácie na stravovanie detí** od 01.05.2023 do 31.08.2023, nakoľko na dieťa bol poskytnutý preddavok dotácie v zmysle zákona účinného do 30.04.2023 z iného titulu (napr. išlo o dieťa bez daňového bonusu, alebo o dieťa v ZŠ alebo v poslednom ročníku MŠ v HN/ŽM, na ktoré už od 01.05.2023 nemožno dotáciu poskytnúť z titulu dieťaťa v HN/ŽM; v prípade mladších detí v MŠ sa síce titul oprávnenosti detí v HN/ŽM nezmenil, avšak vzhľadom na skutočnosť, že dotácia na stravu pre každé dieťa v MŠ, sa poskytuje od 01.05.2023 už bez detí v poslednom ročníku MŠ, bez predloženia nových zoznamov, nie je možné posúdiť splnenie podmienky aspoň 50% detí v HN).

D) Poskytovanie dotácií na stravu

V zmysle § 4 ods. 6 zákona o dotáciách, sa **dotácia na stravu poskytuje paušálne** vo vyššie uvedených sumách za každý deň, v ktorom sa dieťa zúčastnilo výchovno-vzdelávacej činnosti v MŠ alebo vyučovania v ZŠ a odobralo stravu, **a to aj v prípade ak zariadenie školského stravovania pripraví stravu v nižšej sume**. Dotácia na stravu je určená prioritne na zabezpečenie obeda a ak zariadenie školského stravovania pripraví stravu v nižšej sume ako je výška dotácie, uvedený rozdiel môže byť následne použitý napr. na skvalitnenie jedla, rozšírenie jedla o doplnkové jedlo alebo na úhradu režijných nákladov s cieľom skvalitnenia kultúry stravovania v zariadení školského stravovania. Napríklad, v prípade materských škôl, je možné z poskytnutej sumy dotácie na stravu pokryť okrem obeda, aj desiatu a olovrant, v niektorých prípadoch aj časť režijných nákladov.

Prílohy:

- Formulár na posúdenie príjmu domácnosti pri poskytnutí dotácie na stravu a školské potreby pre deti s osobitnou ochranou alebo deti, ktorých zákonný zástupca je osoba s osobitnou ochranou
- Žiadosť rodiča dieťaťa alebo fyzickej osoby, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti rozhodnutím súdu o podanie žiadosti o poskytnutie dotácie na stravu (návratka), vrátane informácie o poskytovaní dotácie na stravu od 01.05.2023
- Žiadosť zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o poskytnutie dotácie na stravu (návratka), vrátane informácie o poskytovaní dotácie na stravu od 01.05.2023
- Zoznam detí oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v poslednom ročníku MŠ podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách (*deti na základe žiadosti rodiča alebo zariadenia SPOD a SK*)
- Zoznam detí z Ukrajiny oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v poslednom ročníku MŠ podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách (*deti na základe žiadosti rodiča alebo zariadenia SPOD a SK*)
- Zoznam detí oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v ZŠ na prvom stupni podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách (*deti na základe žiadosti rodiča alebo zariadenia SPOD a SK*)
- Zoznam detí z Ukrajiny oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v ZŠ na prvom stupni podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách (*deti na základe žiadosti rodiča alebo zariadenia SPOD a SK*)
- Zoznam detí oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v ZŠ na druhom stupni podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách (*deti na základe žiadosti rodiča alebo zariadenia SPOD a SK*)
- Zoznam detí z Ukrajiny oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v ZŠ na druhom stupni podľa § 4 ods. 3 písm. a) zákona o dotáciách (*deti na základe žiadosti rodiča alebo zariadenia SPOD a SK*)
- Zoznam detí oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v MŠ, okrem posledného ročníka MŠ, podľa § 4 ods. 3 písm. b) zákona o dotáciách (*mladšie deti v HN/ŽM v MŠ*)
- Zoznam detí z Ukrajiny oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v MŠ, okrem posledného ročníka MŠ, podľa § 4 ods. 3 písm. b) zákona o dotáciách (*mladšie deti v HN/ŽM*)
- Zoznam detí oprávnených na poskytnutie dotácie na stravu v MŠ, okrem posledného ročníka MŠ, podľa § 4 ods. 3 písm. c) zákona o dotáciách (*každé mladšie dieťa v MŠ, ak je najmenej 50% detí v HN*)